

הקצאת קרקע להקמת מוסד להכשרת הנהגה לחינוך יהודי בארץ ובתפוצות

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 4 לחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל, הקובע, כי לירושלים יינתנו עדיפויות מיוחדות בפעילויות של רשויות המדינה לפיתוחה בנושאי משק וכלכלה ובנושאים אחרים, במסגרת הפעולות לחיזוק ולשיפור מעמדה של ירושלים כמוקד חינוכי, תרבותי וכלכלי בארץ ובעולם, ונוכח החשיבות שרואה הממשלה בקידום החינוך היהודי והציוני בישראל ובתפוצות:

1. לרשום את הודעת רשות מקרקעי ישראל (להלן – **הרשות**), כי בכוונתה לבחון הקצאת קרקע, לרבות הרשאה לתכנון הקרקע לבית ספר מנדל למנהיגות חינוכית (ע"ר) (להלן – **המכון**), בהיקף של כ- 8 דונם הידועים כחלק מחלקה 7 בגוש 30182 וחלק מחלקה 10 בגוש 31283, לטובת הקמת מבנה לבית ספר למנהיגות, אשר יקדם את החינוך היהודי והציוני בישראל ובתפוצות.

2. ככל שיוחלט על ידי הגורמים המוסמכים על הקצאת הקרקע כנוכח לעיל, יחולו הכללים הבאים:

2.1 תנאי להקצאת הקרקע הינו אישור תכנית המשנה את יעוד הקרקע ליעוד למבנים ומוסדות ציבור, שתקודם בתיאום עם הרשות.

2.2 בגין תוספת זכויות ואו שימושים סחירים הנלווים למטרה העיקרית יחויב המכון בתשלום דמי חכירה מהוונים מלאים לרשות בשיעור אשר יהא נהוג בהתאם לשימוש ואו היעוד בקרקע ובהתאם להחלטות מועצת מקרקעי ישראל (להלן – **המועצה**) ונהלי הרשות.

2.3 המכון יתחייב במסגרת התנאים המיוחדים שבחוזה החכירה להשיב את הקרקע לרשות אם יפסיקו המקרקעין לשמש למטרות המנויות לעיל מכל סיבה שהיא. הקצאת הקרקע, ככל שיוחלט עליה כאמור לעיל, תבוצע בהתאם להוראות כל דין, לרבות חוק חובת המכרזים, התשנ"ב – 1992 ותקנותיו, נהלי הרשות והחלטות המועצה.

דברי הסבר

רקע כללי

בשנים האחרונות, הפעילה הממשלה באמצעות הרשות לפיתוח ירושלים את תכנית מרום – תכנית חומש לפיתוח כלכלי של ירושלים. במסגרת יישום החלטה זו, התגבשה אסטרטגיה, לפיה היתרון היחסי שמאפשרים התקציבים והמשאבים הממשלתיים המוקצים לירושלים, הוא ביכולת למצב את העיר כבירה בינלאומית בתחומים חברתיים, תרבותיים, כלכליים ואחרים – מתוך תפיסה זו גובשו ובוצעו פרויקטים מתחום התיירות, החינוך, האקדמיה, הקולנוע, התעשייה עתירה הידע ובתחומים נוספים.

הקשר עם יהדות התפוצות הינו מכפיל כוח משמעותי לעיר ירושלים בהיבט של מיצובה כמוקד בין לאומי בתחומים האמורים לעיל. רבות מהפעולות שמקדם משרד ירושלים ומורשת באמצעות תכנית מרום בעבר, ותכנית היובל שיישומה יחל בעתיד הקרוב, מעמידות את הבירה ירושלים כמוקד פעילות בין לאומי. בהיבט זה, שחקנים משמעותיים ומשפיעים בזירה הבין לאומית הן הקהילות היהודיות ברחבי העולם.

במסגרת פעילות המשרד מול הקהילות השונות נעשות פעולות במספר תחומים: הגדלת מספר הבאים ללמוד בירושלים; פעילות בתחום היזמות הטכנולוגית בירושלים, באמצעות שיתופי פעולה עם חברות רב לאומיות; פעילות בינלאומית בתחום הקולנוע והאנימציה.

קרן מנדל היא אחת הקרנות הגדולות ביותר בעולם היהודי הפועלת בתחום החינוך למנהיגות יהודית וציונית. לקרן מנדל פעילות ענפה ברחבי העולם היהודי בארה"ב, ואף פעילות בישראל. בהמשך לפעולות שתוארו לעיל הקמת בנין לבית ספר למנהיגות חינוכית יהודית וציונית של קרן מנדל בירושלים, שיהווה מרכז לפעילותה של הקרן בתחום המנהיגות עשויה לחזק את ירושלים, לחשוף ולמתג אותה כעיר המהווה מוקד חינוכי, עסקי ויזמית ברחבי העולם – בקרב תפוצות ישראל ובכלל. בנוסף, עובדת היותו של בית הספר למנהיגות יהודית וציונית מוסד חינוכי חשוב ומשפיע, עשויה להוות מוקד משיכה לאוכלוסייה מגוונת ויצרנית. עוד יצוין, כי לא מוכר למשרד מוסד נוסף, הפועל ללא כוונת רווח, שיש ביכולתו לתרום באופן משמעותי ומובהק, לתדמיתה של ירושלים ולמיצובה בשדה הבינ"ל בתחומי הפעילות האמורים לעיל.

בנוסף, בשנתיים האחרונות זיהה משרד התפוצות את החשיבות בחיזוק הקשר בין מובילי דעה בארץ לבין קהילות מגוונות ברחבי העולם, ובעיקר בצפון אמריקה, בה הקהילה הגדולה והמשפיעה ביותר בעולם היהודי כיום. קבלת הודעתה של רשות מקרקעי ישראל על בחינת האפשרות להקצות קרקע כאמור, עולה בקנה אחד, איפוא, גם עם המדיניות הממשלתית שמוביל משרד התפוצות, המבוססת על אותו קו מנחה – שעניינו חיזוק הזיקה של תושבי מדינת ישראל לתפוצות ישראל ברחבי העולם, באמצעות פעולות חינוכיות, כלכליות, עסקיות, חברתיות ואחרות.

לאור כל האמור יש חשיבות רבה ברישום הודעתה של רשות מקרקעי ישראל כי בכוונתה לבצע הליך בחינת אפשרות להקצאת קרקע בשטח של כ-8 דונמים למוסד למנהיגות חינוכית. המכון יפעל, בין השאר, להכשרת מנהיגים ומחנכים במטרה לקדם את החינוך היהודי בישראל ובתפוצות; להכשרת עולים חדשים כמחנכים ומנהיגים במערכת החינוך בישראל; לעידוד מחקר בנושא התפתחות מנהיגות חינוכית בישראל ובתפוצות ועוד. כמו כן, בוגרי התכנית יהוו שגרירים לחיזוק הקשר בין התפוצות לירושלים ודרכה לישראל.

יצוין, כי חלק מהשטח המבוקש נכלל בחוזה החכירה בין רשות מקרקעי ישראל לבין האוניברסיטה העברית ולגבי יתרת השטח התחייבה רשות מקרקעי ישראל לעשות את מירב המאמצים כדי להכלילו בחוזה החכירה. האוניברסיטה העברית הסכימה לוותר על הזכויות שלה בכל השטח האמור (8 הדונמים), לטובת הקצאת הקרקע אך ורק לשם הקמת בניין בית הספר למנהיגות חינוכית של קרן מנדל, מתוך הבנת חשיבות פעילות זו לחיזוק ירושלים ולמימוש המטרות האמורות.

ככל שהגורמים המוסמכים יחליטו על הקצאת הקרקע כאמור, ההקצאה תתבצע, בכפוף לחוק חובת המכרזים, התשנ"ב 1992 ותקנותיו, לנהלי הרשות ולהחלטות המועצה.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

אין.

תקציב

אין.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר – תומך

שר החינוך – תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 4464 מיום 27.11.2005 שעניינה כינון קמפוס ראשי לאקדמיה לאמנות ועיצוב "בצלאל" במרכז ירושלים

החלטת ממשלה מס' 4120 מיום 12.01.2012 שעניינה חיזוק העיר ירושלים בתחום ההשכלה הגבוהה

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב.

סיווגים

סיווג ראשי: 03תהליך ;

מוגש על ידי שר ירושלים ומורשת

כ"ג באייר התשע"ו
31 במאי 2016

היועצת המשפטית

כ"ג אייר, תשע"ו

31 מאי, 2016

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השריםנושא הצעת ההחלטה:

הקצאת קרקע להקמת מוסד להכשרת הנחגה לחינוך יהודי בארץ ובתפוצות

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

בהתאם לסעיף 4 לחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל, הקובע, כי לירושלים יינתנו עדיפויות מיוחדות בפעילויות של רשויות המדינה לפיתוחה בנושאי משק וכלכלה ובנושאים אחרים, במסגרת הפעולות לחיזוק ולשיפור מעמדה של ירושלים כמוקד חינוכי, תרבותי וכלכלי בארץ ובעולם, ונוכח החשיבות שרואה הממשלה בקידום החינוך היהודי והציוני בישראל ובתפוצות מוצע לרשום את הודעת רשות מקרקעי ישראל (להלן – **הרשות**), כי בכוונתה לבחון הקצאת קרקע, לרבות הרשאה לתכנון הקרקע לבית ספר מנדל למנהיגות חינוכית (ע"ר) לטובת הקמת מבנה לבית ספר למנהיגות, אשר יקדם את החינוך היהודי והציוני בישראל ובתפוצות. כן מוצעות הנחיות ביחס להקצאה זו.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בדברי ההסבר להצעה נאמר כי בכוונת הרשות לבצע הליך בחינת אפשרות להקצאת קרקע למוסד למנהיגות חינוכית. כאמור בהצעה, הקצאת הקרקע תבוצע בהתאם להוראות כל דין, לרבות חוק חובת המכרזים, התשנ"ב – 1992 ותקנותיו, נחלי הרשות והחלטות המועצה.

מעבר לאמור, ההצעה להחלטה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שההצעה נוגעת להם:

טיוטת הצעת ההחלטה הופצה ליועצים המשפטיים של המשרדים הרלוונטיים. הלשכות המשפטיות של רשות מקרקעי ישראל, משרד החינוך וכן משרד המשפטים אישרו כי אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה. עד למועד תפצת חוות הדעת טרם התקבלה התייחסות הלשכה המשפטית האוצר.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

בשים לב לאמור לעיל אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

סגן יו"ר
שירן שושנה, ע"ד

היועצת המשפטית של משרד ירושלים ומורשת